

Endomines Oy
Pampalontie 11
82967 HATTU

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Ilokulta 10 - 12

Hakija Endomines Oy
Kuusankoski

Yhteystiedot:
Pampalontie 11
82967 HATTU

Lisätietoja antaa:
Anne Valkama puh. +358 50 590 0197

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 23.6.2011 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Alkuperäinen hakemus on käsittänyt yhteensä 53 aluetta, jotka eivät muodostaneet yhtä yhtenäistä aluetta. Jokaiselle keskenään yhtenäisen alueen muodostavalle ryhmälle on annettu oma kaivosrekisterinumero. Tällä kaivosrekisterinumerolla käsitellään alkuperäisen hakemuksen alueet Ilokulta 10-12.

Kaivosviranomaisen on tarkistanut karttajärjestelmän avulla hakemuksessa ilmoitetut pinta-ala- ja tilatiedot ja tehnyt tarvittavat korjaukset kyseisiin tietoihin.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 27.11.2013.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 1.7.2011 korjattu hakemus
- 19.12.2013 kartta, tutkimussuunnitelma, rajanaapuritiedot

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Ilomantsi (146)

KaivNro 9318/1; valtausalueen nimi: Ilokulta 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
146-893-1-9	Ilomantsin valtionmaa	Valtion metsämaat	77,47
		Yhteensä ha	77,47

KaivNro 9318/2; valtausalueen nimi: Ilokulta 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
146-893-1-9	Ilomantsin valtionmaa	Valtion metsämaat	37,07
		Yhteensä ha	37,07

KaivNro 9318/3; valtausalueen nimi: Ilokulta 12

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
146-893-1-9	Ilomantsin valtionmaa	Valtion metsämaat	94,29
		Yhteensä ha	94,29

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 208,83 ha.

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Esteettömyystodistus

Hakija ei ole toimittanut kaivoslain (503/1965) 8 §:n 3-kohdassa mainittua asianomaisen viranomaisen tai kahden paikalliset olosuhteet tunnevan luonnollisen henkilön antamaa todistusta siitä, että haetulla alueella ei ole kaivoslain 6.1 §:n kohdissa 3 – 9 mainittuja valtauksen esteitä. Tukes on kuitenkin jatkanut hakemuksen käsittelyä. Tukes on pyytänyt hakemuksesta lausunnon alueen kunnalta ja ELY-keskukselta. Tukes on myös pyytänyt maanomistajilta mielipiteitä hakemuksen johdosta. Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella Tukesin on mahdollista selvittää, kohdistuuko haetulle valtausalueelle kaivoslaissa (503/1965) tarkoitettuja valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 12.6.2014 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 15.8.2014 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 15.8.2014.

Hakemuksen vireillä olosta on ilmoitettu Virallisessa lehdessä ja Tukesin ilmoitustaululla.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 9318/1 Ilokulta 10
2. Kaivosrekisterinumero 9318/2 Ilokulta 11
3. Kaivosrekisterinumero 9318/3 Ilokulta 12

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen julkaiseminen sanomalehdessä on katsottu tarpeettomaksi, koska asianosaiset saavat tiedon kirjeitse.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Virallisessa lehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Pirjo Savolainen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueilla olevan kultaa, perustuen alueella aiemmin tehtyihin tutkimuksiin.

Haetut valtausalueet sijaitsevat kultakriittisessä Ilomantsin arkeisen vihreäkivivöhykkeen Hatun liuskejaksossa, josta tunnetaan useita kultaesiintymiä. Endomines Oy:llä on Hatun liuskejaksossa hakemuksen jättöhetkellä kaksi voimassa olevaa kaivospiiriä, ja neljästä kohteesta on jätetty kaivospiirihakemus.

Noin 40 km pitkä ja 0,5–2 km leveä Hatun liuskejakso sijaitsee karttalehtien 4244 ja 4333 alueilla. Liuskejakson eteläosa koostuu pääasiassa deformatiivisista, kiilleliuskeista ja grau-vakoista, kun taas Hattuvaaran pohjoispuolella ovat vallitsevina mm. karkearakeiset felsiset vulkanoklastiset kivilajit sekä intermediääriset, emäksiset ja ultraemäksiset vulkaniitit. Tona-liittiset intruusiot ja porfyryjuonet ovat tunkeutuneet jakson kivilajeihin. Kallioperä on metamorfoitunut vihreäliuske- ja amfiboliittifasioksen olosuhteissa. Isotooppitutkimuksen mukaan Ilomantsin vihreäkivivöhykkeen kerrostuminen, deformatiivisuus ja granitoidien intrudoituminen tapahtuivat melko lyhyellä aikavälillä, 2,76 – 2,72 Ga sitten.

Vuosien 2006 ja 2011 välisenä aikana yhtiö on investoinut alueen malminetsintään merkittäviä summia. Pelkästään syväkairausta Endomines Oy on tehnyt tuona aikana Ilomantsin eri kohteissa lähes 25 kilometriä.

Endomines Oy teki päätöksen Pampalon kultakaivoksen avaamisesta lokakuun 9. päivänä 2009 ja aloitti välittömästi rikastushiekka-altaan ja rikastamon rakentamisen sekä olemassa olevan kaivosinfran varustamisen siten, että kaivos siirtyi tuotantovaiheeseen 2011 alussa. Tähän liittyen tutkimukset ympäristön muilla valtauksilla ovat merkittävässä roolissa kaivosohjelman kokonaistoteutuksessa. Näin kaivoksen läheisyydessä olevat pienemmätkin "satelliittimalmit" ovat helposti ja taloudellisesti rikastettavissa.

Hakija on 19.12.2013 täydentänyt otaksumaa kaivoskivennäisistä seuraavasti:

Ilokulta 10 valtausalue sijaitsee Ilomantsin kunnassa Kuivisto 4 -valtausalueen itäpuolella. Ilokulta 11 ja 12 sijaitsevat Ilokulta 10 -alueen kaakkopohjoispuolella Pampalon kaivoksesta luoteeseen. Alueet sijoittuvat kaakkolounaissauntaisesti alueen kivilajiyksikköjen suuntausta mukaillen. Pääkivilajit alueilla ovat lounaasta koilliseen felsinen/intermediäärinen tuffi, mafinen vulkaniitti, polymiktinen konglomeraatti, mafinen vulkaniitti ja ultramafinen vulkaniitti. Kesällä 2011 Endomines Oy tilasi matalalentogefysiikan mittauksia. Vuonna 2012 lentogefysiikan mittauksista teetettiin uudelleentulkintoja Geologian tutkimuskeskuksella.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Endomines Oy jatkaa malminetsintätöitä Hatun liuskejaksolla koko alueen kattavin lentogefysiikan mittauksin. Näiden mittausten perusteella suunnitellaan alueella tehtävät maastotyöt ja tutkimuskairaukset. Erytisen kiinnostuksen kohteena ovat luonnollisesti jo tunnettujen esiintymien lähiympäristöt.

Hakija on 19.12.2013 täydentänyt tutkimussuunnitelmaa seuraavasti:

Ilokulta 10–12 alueilla on tarkoitus tehdä tutkimuksia käyttäen menetelminä syväkairausta, moreeni- ja kalliopintakairausta sekä kenttähavaintoja ja lohkarenäytteenottoa. Kairaukset ajoittuisivat etupäässä kesälle ja syksylle, mutta myös talvikairaukset ovat mahdollisia soisilla alueilla. Suoritettujen kairausten määrää riippuu ensimmäisistä kairareijästä saaduista tuloksista.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Ilomantsin kunta

Kunnanhallitus päättää lausuntonaan, ettei estettä luvan saamiseksi ole. Alueen tiestö ja liikennöitävyys on kuitenkin syytä huomioida luvan myöntämisessä.

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Hakemusalueella ei sijaitse Natura 2000 -alueita, luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä tai muutoin arvokkaita maisema-alueita eikä pohjavesialueita. Hakemusalueeseen kuuluvan Sivakkolammen luoteispuolelta (Ilokulta 11) on tehty vuonna 1984 löytö huomionarvoisesta kovakuoriaisesta, isopehkiäisestä (*Peltis grossa*), silloisen avohakkuualueen pötkelöstä. Aivan hakemusalueen eteläkaakkoisrajalta (Ilokulta 12) on vuonna 2008 kerätty näyte taantuneeksi luokitellusta aarnipuukärpäsestä (*Xylophagus kowarzi*). Osa-alueen Ilokulta 12 kaakkoispäähän ulottuu pieneltä osin on Pohjois-Karjalan suostrategian Pampalon kohde. ELY-keskuksen tiedossa ei ole uhanalaisten tai suojeltujen luontotyyppien esiintymiä hakemusalueelta. Hakijan tulee kuitenkin ennen tutkimustoimiin ryhtymistä huolehtia siitä, ettei tutkimustoimissa vahingoiteta alueella mahdollisesti sijaitsevia arvokkaita luontokohteita.

Suunnitellun mukainen malminetsintä ei todennäköisesti aiheuta merkittäviä muutoksia tutkimusalueen luonnonolosuhteissa, mikäli tutkimustoimenpiteet toteutetaan luonnonympäristön erityispiirteet ja arvokkaat luontokohteet huomioon ottavalla ja säästävällä tavalla. Tällöin em. suokohteen kasvillisuutta ja vesitaloutta ei saa vahingoittaa alueella liikuttaessa ja toimittaessa. Mainitut eliölajit eivät aiheuta rajoitteita tälle tutkimustoiminnalle, kunhan tutkimuksen vuoksi ei siirretä eikä vahingoiteta kuolleita ja kuolevia puunrunkoja, olivatpa ne pystyssä tai maapuina.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Yleisperiaatteet

Metsähallitus pitää tärkeänä, että malminetsintäalueiden tutkimustoiminnassa otetaan huomioon alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista ja huomioon otettavista kohteista löytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohdetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiö on yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Näin voidaan käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimussuunnitelma ja varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät mahdollisimman hyvin. Vähimmäisedellytys on, että toimijalla on tieto olemassa olevista kohteista ja kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa.

Valtaushakemusalueen tiedossa olevat huomioitavat luontokohteet

Valtaushakemusalueisiin sisältyvät Metsähallituksen tiedossa olevat luontokohteet:

Ilokulta 10-12, 13: Kuvio 40 suojeluohjelmakohde (aarniometsä). Kuvio 105.1 puronvarsimetsä-metsälaki. Kuviot 63, 76 karu suo.

Suolla liikkumista koneilla tulee välttää myös talvella, eikä nykyisiä luontoarvoja tule heikentää. Metsäalueella liikuttaessa tulee käyttää mahdollisimman paljon harvennushakkuissa syntyneitä ajouria.

Vahinkojen ehkäiseminen ja korvaukset metsätalousmaalla

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarve poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijan olla ennakkoon yhteydessä Metsähallituksen Lieksan metsätiimin tiimiesimieheen ja sopia toimenpiteistä, joilla tiestö-, puusto- ja taimikkovahingot pyritään ehkäisemään tai mikäli vahinkoja syntyy, sopia korvauksista.

Turvallisuuden parantaminen

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Vähän lumen aikaan putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoa myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Esimerkiksi metsäkoneiden renkaat rikkoontuvat osuessaan maaputkien päihin. Edellä mainituilla toimilla parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja. Metsähallitus katsoo, että malminetsintäluvan saaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Hakijan vastine

Hakijalta ei ole pyydetty vastinetta.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (621/2011) 178.2 §:ssä säädetään, että tämän lain voimaan tullessa vireillä olevissa asioissa noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei kaivoslain (621/2011) 19 luvussa toisin säädetä.

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määräämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetty edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädettyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja niiden perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään. Kaivoslain (621/2011) 180.2 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan valtausoikeuden voimassaolon jatkamiseen sovelletaan, mitä lain 61, 66 ja 72 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Kaivoslain (621/2011) 66 §:n 2 momenttiin perustuvan kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.1 §:n mukaan hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi tulee toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen valtausoikeuden voimassaolon päättymistä.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvää ja ohi-

menevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Selvityksen tulee sisältää tiedot käytetyistä tutkimus- ja työmenetelmistä sekä yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja niiden pääasiallisista tuloksista. Kalenterivuosiokohtaisen selvityksen jättämisen ajankohta ilmenee kulloisestakin kaivosviranomaisen raportointia koskevasta ohjeesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä. Lainkohdan nojalla asiasta on säädetty tarkemmin kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 4 §:ssä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita yksityiskohtaisemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta Tukesin internet-sivuilla julkaistavassa ohjeessa.

6. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämissä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen louk-

kaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

9. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairauksen osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtauksesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

10. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (527/2014) 119 §:ssä tarkoitettua koetointailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

11. Valtaajan on selvitettävä valtausalueen llokulta 10 itäosassa kulkevan sähkölinjan jännite ja sovitettava tutkimustoimenpiteensä sähkölinjan alueella kaivoslain (503/1965) mukaisesti.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti valtausta ei saa suorittaa 50 metriä lähempänä yli 35 000 voltin jännitteistä sähkölinjaa.

Valtausalueen llokulta 10 itäosassa sijaitsee sähkölinja, jonka jännitteestä ei hakemusasiakirjojen perusteella ole varmuutta eikä kaivosviranomaisen siten ole rajannut sähkölinjaa pois valtausalueesta. Valtaaja veloitetaan määräyksellä selvittämään sähkölinjan jännite sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu haittaa tai vaaraa. Mikäli sähkölinja muodostaa valtauksen esteen, on tutkimustoimenpiteitä kuitenkin kaivoslain 6.2 §:n mukaan mahdollista suorittaa sähkölinjan alueella, jos asianomainen viranomaisen tai oikeudenomistaja antaa siihen suostumuksensa.

12. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat veloitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteessä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- lausunnoissa mainittujen eliölajien ja luontokohteiden suojelua koskien ei ole tarpeen antaa erillistä lupamääräystä sen perusteella, mitä on todettu päätöksen kohdassa "Luonnonsuojelulain määräykset". Valtaajan on joka tapauksessa suoraan kaivoslain (503/1965) mukaisesti suoritettava malminetsintätoimenpiteet siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa. Valtaajan on suositeltavaa suorittaa tutkimukset lausunnoissa todetun mukaisesti siten, ettei kuolleita/kuolevia puunrunkoja siirretä, jotta mainittujen eliölajien (isopehkiäinen ja aarnipuukärpänen) säilyminen turvataan. Valtaajan on suositeltavaa suorittaa arvokkailla suoalueilla koneelliset malminetsintätutkimukset talviaikaan maan ollessa routaantunut.

Luontoarvojen huomioon ottamiseksi Metsähallituksen on mahdollista antaa tarvittavaa ohjausta valtaajalle siinä yhteydessä, kun valtaajan on lupamääräyksessä 4 todetun mukaisesti ilmoitettava maanomistajalle etukäteen tutkimustoimenpiteistä.

Vaikka Metsähallituksen lausunnosta ei voi varmuudella todeta siinä mainittujen luontokohteiden suojelun perusteita, on valtaajan lupamääräyksen 12 mukaisesti noudatettava myös muuta lainsäädäntöä. Siten valtaajan tulee mm. turvata metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen säilyminen, eikä valtausoikeuden nojalla saa hävittää esim. vesilaisissa tarkoitettuja vesiluontotyyppisiä. Myös nämä seikat on mahdollista ottaa esiin lupamääräyksen 4 mukaisen ilmoitusmenettelyn yhteydessä. Samalla on mahdollista varmistaa, että tutkimustoimenpiteistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa puustolle, taimikoille ja tiestölle.

- Valtauksesta aiheutuvien vahinkojen ja haittojen osalta todetaan myös, että maanomistajalla on oikeus vaatia kaivoslain 15 §:n mukaisesti korvausta valtaajalta koko kyseisen valtauksen voimassaoloaikana tapahtuneista vahingoista ja haitoista. Korvausvaatimus on esitettävä valtaajalle kolmen vuoden kuluessa tässä päätöksessä annetun valtausoikeuden raukeamisesta.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)

Kaivoslaki (621/2011)
Kaivosasetus (663/1965)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Hallintolaki (434/2003)
Jätelaki (646/2011)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (1217/2010)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **29.12.2014**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Puijonkatu 29, 2 krs, 70100 Kuopio

postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

puhelin: 029 56 42500

telekopio: 029 56 42501

sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Metsähallitus

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

